

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid
Högavångsskolan i Olofströms kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Högavångsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Högavångsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan för att försäkra sig om att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under ledning av rektorn utveckla metoder för att regelbundet planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna stärka samsynen och förankra gemensamma förhållningssätt som efterföljs i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärare i samtliga årskurser och ämnen ges förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning samt använder olika metoder för likvärdig bedömning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **12 september 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:8422) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsan samt inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer kontinuerligt och systematiskt upp och analyserar skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande och värdegrundsarbetets integrering i undervisningen. Rektorn gör en bred uppföljning och använder sig av olika metoder för att få en helhetsbild av kunskapsresultaten över tid, i alla ämnen och årskurser samt för flickor respektive pojkar. I uppföljningarna ingår betyg och omdömen, resultat på nationella prov, kartläggningar samt gymnasiebehörighet. Rektorn skaffar sig också ett underlag under terminens gång utifrån skolans undervisningskonferenser där lärarna gör en nulägesbedömning av elevernas kunskapsutveckling. Rektorn följer även upp lärarnas förutsättningar och undervisningens kvalitet genom strukturerade lektionsobservationer med tillhörande dialog med lärarna samt medarbetarsamtal. Uppföljning av värdegrundsarbetets integrering i undervisningen sker via samtal med lärarna om förhållningssätt och bemötande av elever och via observationer där rektorn bland annat använder sig av Skolinspektionens material. Värdegrundsarbetet följs även upp på elevhälsomöten och via skolans trygghetsteam. Rektorn bedriver ett välfungerande analysarbete som sker löpande under året och görs på olika nivåer. Personalen samlas på undervisningskonferenser under terminen för analys av resultaten kopplat till undervisningen och lärarna svarar på frågor om vad som fungerar bra eller vilka utmaningar som finns utifrån deras elevgrupper. Därutöver gör rektorn en övergripande analys av samtliga resultat och lärarnas undervisning i syfte att finna både framgångsfaktorer och utvecklingsbehov. Rektorn har dragit tydliga

slutsatser och söker förklaringar till olika resultat. Rektorn har tidigare identifierat att pojkar har lägre resultat än flickor och valde under förra året att fördjupa sig i bakomliggande orsaker till detta. Flera lärare ändrade då sina metoder och bedömningssätt för att möta pojkarnas behov. Utvärdering av det arbetet resulterade dock i att rektorn såg behov av att detta läsår satsa på läsning, läsförståelse i alla ämnen och för alla elever.

Rektorn fattar beslut om utvecklingsinsatser och resursfördelning utifrån de behov som har identifierats i analysen. För att förbättra elevernas läsförståelse har rektorn beslutat att lärarna ska arbeta aktivt med att integrera läsning som en central del i samtliga ämnen, använda sig av gemensam litteratur och lyfta fram olika begrepp i undervisningen. Rektorn gör de organisationsförändringar som behövs och har bland annat infört läsåret valt att organisera i årskursvisa arbetslag vilket ska öka samarbetet men även ge ett mer fokuserat arbete med varje årskurs specifika behov och utvecklingsområde. Rektorn har liten möjlighet till förändringar eller förstärkningar under läsårets gång men har möjlighet att vända sig till huvudmannen när behov uppstår. Rektorn följer upp resursfördelningen genom elevhälsans arbete, via skolans lärplattform samt via observationer och medarbetarsamtal där lärarnas förutsättningar att genomföra undervisningen tas upp. Elevhälsan fungerar som rådgivande instans när förstärkningar behöver göras.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn har skapat en organisation för samverkan mellan lärarna och mellan lärarna och elevhälsan genom återkommande möten i olika konstellationer. Exempel på sådana konstellationer, som träffas regelbundet och har en tydlig agenda, är arbetslag, elevhälsomöten, trygghetsteamet och arbetsplatsträffar. Rektorn har under läsåret infört en ny organisation med årskursvisa arbetslag i syfte att skapa bättre förutsättningar för kollegialt lärande. Det kollegiala lärandet bedrivs utifrån beslutade utvecklingsområden och arbetet sker i arbetslagen och leds av skolledningen och arbetslagsledarna. Lärarna har också deltagit i läsecirklar med fokus på olika frågor kring till exempel pojkars resultat, pojkars läsning och läsning generellt. Rektorn leder och följer upp det kollegiala lärandet via arbetslagsledarna som är länken mellan arbetslaget och rektorn. Skolans arbets- och förhållningssätt kommuniceras av rektorn vid läsårsstart, på arbetsplatsträffar men även via andra forum, med fokus på skolans gemensamma rutiner. Lärarna tar också del av kommunens gemensamma dokument Lärarnas rutiner som tar upp undervisningsprocesser i skolan exempelvis kring planering för undervisning och gemensam lektionsstruktur. Obehöriga lärare får en introduktion när de börjar på skolan och tilldelas en mentor.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn har vidtagit vissa åtgärder för att alla elever oavsett könstillhörighet ska få samma förutsättningar att lära och utvecklas, men rektorn leder i övrigt inte ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Rektorn följer visserligen upp och analyserar kunskaps- och trygghetsresultaten utifrån kön och har också vidtagit vissa åtgärder för att minska resultatskillnader mellan könen. I detta arbete tillfrågar rektorn lärarna om könsmönster i undervisningen. Skolans arbete med pojkars resultat och prestationer har gjort att skolan nu arbetar med utvecklingsinsatser kring läsning, läsförståelse i alla ämnen och för alla elever. Rektorn leder däremot inte ett långsiktigt arbete för att se till att personalen arbetar aktivt och medvetet med jämställdhet i alla delar av utbildningen. Även om lärarna diskuterar jämställdhetsperspektivet kopplat till undervisningen, så är detta något som främst sker på enskilda lärares initiativ och rektorn ger ingen tydlig ledning i hur personalen ska arbeta med jämställdhetsuppdraget i skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan för att försäkra sig om att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn visserligen följer upp skolenhetens resultat uppdelat på kön och vidtar åtgärder, men att jämställdhetsfrågor främst uppmärksammas kopplat till undervisningen och inte på ett systematiskt sätt. En tydligare och mer långsiktig ledning och styrning av arbetet med jämställdhet kan öka likvärdigheten i arbetet och göra det möjligt för rektorn att se till att eleverna ges samma förutsättningar att lära och utvecklas oavsett könstillhörighet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, tillsammans med lärarna, mer systematiskt diskuterar och planerar för hur de gemensamt kan arbeta med jämställdhet på skolan. Utöver de uppföljningar som redan görs avseende kön, behöver rektorn försäkra sig om att all personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans utbildning. Rektorn kan exempelvis initiera kollegiala samtal kring jämställdhet för att synliggöra egna normer kopplade till kön och öka personalens kunskap om jämställdhet. Vidare kan rektorn ge ledning i det främjande arbetet med jämställdhet genom att kontinuerligt behandla jämställdhetsfrågor i

diskussioner med skolans personal. Utifrån det som framkommer kan rektorn sedan, tillsammans med personalen, planera insatser utifrån behov i syfte att alla elever ska få samma förutsättningar att lära och utvecklas oavsett könstillhörighet. För att arbetet ska vara strategiskt behöver det finnas en långsiktig plan för skolans arbete, som regelbundet följs upp och omprövas. För vidare läsning rekommenderas Skolinspektionens rapporter om arbete med jämställdhet i skolans verksamhet.¹

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsan och elever samt observationer och inkommen dokumentation.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg. På skolan finns en gemensam struktur för hur lektionerna planeras och genomförs. Lektionerna innehåller en tydlig start med en gemensam introduktion. Lärarna presenterar lektionsinnehållet skriftligt på tavlan och berättar även innehållet muntligt för eleverna.

Lärarna går också oftast igenom lektionens mål inledningsvis. I undervisningen för lärare samtal med eleverna om varför de ska lära sig vissa saker, vilket oftast sker inför ett arbetsområde eller utifrån att eleverna undrar och ställer frågor. Lärarna har tydliga genomgångar och det finns en medvetenhet bland lärarna om hur långa genomgångar de kan ha för att eleverna ska orka vara delaktiga. Däremot varierar det hur lärarna arbetar med lektionsavslutningar. På några lektioner sammanfattar lärarna vad eleverna arbetat med eller knyter an till nästa lektion men det

¹ Skolinspektionen (2024). Lärares arbete med att tidigt motverka könsbundna val; Skolinspektionen (2020). Grundskolors arbete med jämställdhet – med särskilt fokus på en trygg skolmiljö för alla elever.

finns också exempel på lektioner där läraren konstaterar att lektionen är slut och ber eleverna avsluta sin uppgift och packa ihop sina saker.

Undervisningen är varierad och lärarna arbetar aktivt med att stödja eleverna. På skolan finns en medvetenhet kring vikten av variation i undervisningen, något som rektorn och lärarna diskuterar bland annat utifrån att både lärare och elever upplevt att vissa lektioner anses vara långa. Utifrån ämne och innehåll arbetar lärarna med olika typer av uppgifter och aktiviteter för att skapa variation och balans i undervisningen. En lektion kan bestå av olika aktiviteter och varieras exempelvis med genomgångar och filmvisning, diskussioner, laborationer, arbete med läroböcker eller digitala frågespel. Eleverna ges också möjlighet att arbeta enskilt, par eller i grupp under lektionerna. Lärarna arbetar aktivt för att nå ut till och stödja alla elever att komma igång med sina uppgifter, samt se till att eleverna bibehåller sitt engagemang. Detta gör lärarna genom att förtydliga uppgifter, ha extra genomgångar, röra sig runt i klassrummet och samtala, ställa frågor och observera eleverna. Lärarna arbetar också medvetet med att skapa relationer med eleverna för att kunna nå och stödja eleverna i undervisningen.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Undervisningen innehåller återkommande inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära och lärarna har höga förväntningar på eleverna. Lärarna uppmuntrar och motiverar eleverna att arbeta och utmana sig själva genom att knyta undervisningen till elevernas vardag, intressen och behov. Lärarna ger eleverna beröm och positiv återkoppling både på individ- och gruppnivå. Både rektorn och lärare uttrycker att de har höga förväntningar på eleverna i undervisningen, vilket märks exempelvis genom att lärarna fokuserar på det som går bra, uppmuntrar eleverna att prova olika typer av uppgifter och samtalar med eleverna om vad de kan utveckla. Det skiljer sig dock åt mellan lärarna med vilken kvalitet detta görs.

I de flesta ämnen anpassar lärarna lektionernas innehåll och arbetssätt till aktuell elevgrupp. Ofta inleder lärarna lektionerna med en gemensam uppgift för att därefter låta eleverna arbeta med uppgifter på olika nivåer utifrån deras förutsättningar och behov. Lärarna arbetar också med anpassningar i undervisningen, exempelvis enskilda instruktioner, extra genomgångar, stödstrukturer och mallar för arbete med texter och skriftliga uppgifter på olika nivåer. Lärarna arbetar även aktivt för att möta elevers behov av utmaningar genom att exempelvis använda svårare läromedel och alternativa uppgifter för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. I några ämnen är dock undervisningen mestadels anpassad efter en gemensam medelnivå, snarare än för att stimulera och utmana alla elever i sin kunskapsutveckling.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Undervisningen ger eleverna vissa möjligheter att reflektera över och ta ansvar för sitt eget lärande. Eleverna får i undervisningen möjlighet att reflektera över hur de löser uppgifter utan givet svar, ibland enskilt och ibland genom att resonera med andra elever. Flera lärare har också återkommande samtal med eleverna i undervisningen om hur de lär sig bäst och synliggör att det finns olika sätt att lösa uppgifter på, medan vissa lärare främst låter eleverna reflektera över sitt lärande i samband med utvärderingar och på utvecklingssamtal. Vissa lärare ger eleverna möjlighet att prova olika inlärningsstrategier för sitt lärande genom att till exempel skriva för hand istället för på datorn och samtala om hur minnet fungerar. Ett annat exempel är att samtliga elever i årskurs 7 får en genomgång i studieteknik, så att eleverna ska ha ett effektivt sätt att lära med olika metoder och lärstrategier.

Vidare ger enbart vissa lärare eleverna möjlighet att få vara med och påverka undervisningens upplägg och utvärdera undervisningen tillsammans med lärarna. Vissa lärare arbetar medvetet med delaktighet och inflytande och med att förmedla till eleverna på vilket sätt de kan påverka undervisningen, samtidigt som det finns andra lärare som sällan ger eleverna denna möjlighet. De lärare som arbetar medvetet med detta använder sig till exempel av exit ticket eller ställer muntliga frågor till eleverna i slutet av lektioner för att ta in synpunkter på vad som behöver förändras i undervisningen, exempelvis om det varit för långa genomgångar. En del lärare samlar även in synpunkter på undervisningen genom att eleverna skriftligen får utvärdera efter ett avslutat arbetsområde. Några lärare har kontinuerligt diskussioner med eleverna om upplägget på lektionerna och försöker även lyfta in sådant i planeringen av undervisningen som eleverna tycker är extra spännande eller som är kopplat till deras intressen. Alla lärare arbetar dock inte metodiskt med att inkludera eleverna i planering av undervisningen och elevernas möjlighet att påverka undervisningen begränsas i några ämnen till att eleverna får vara med och bestämma redovisnings- och arbetsformer.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under ledning av rektorn utveckla metoder för att regelbundet planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att eleverna till viss del är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen, men att det är beroende på

lärare eller ämne om och med vilken kvalitet det görs. Genom att utveckla arbetet på detta område kan undervisningen också stärka elevernas motivation för skolarbetet och utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och lärarna arbetar systematiskt och medvetet med elevers delaktighet i planering och utvärdering av undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll. En utgångspunkt kan vara att rektorn tillsammans med lärarna kartlägger hur, när och kring vad elever kan ha inflytande i undervisningen på skolan. Rektorn kan förslagsvis tillsammans med lärarna ta fram olika metoder för att planera och utvärdera undervisningen i alla ämnen och årskurser tillsammans med eleverna. Det kan omfatta såväl enskilda lektioner som längre arbetsområden utifrån ämne och elevernas mognad och ålder. Detta utvecklingsarbete kan rektorn till exempel styra genom fasta frågeställningar i olika forum och genom att följa upp lärarnas arbete med delaktighet och utvärdering i samband med medarbetarsamtal. Med utgångspunkt i vad utvärderingar av undervisningen visar behöver lärare sedan vidareutveckla sin undervisning.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsan och elever samt observationer och inkommen dokumentation.

Arbetet för trygghet

Rektorn bedriver tillsammans med personalen ett medvetet arbete för att skapa och stärka trygghet på skolan. Det främjande trygghetsarbetet på skolan omfattar trygghetsskapande aktiviteter kopplade till olika årskurser, exempelvis visas filmer för att underlätta övergången för elever i årskurs 6 och olika teambyggande aktiviteter vid skolstart i årskurs 7. På skolan finns också ett gemensamt arbete när det gäller vuxennärvaro i skolans lokaler och rektorn arbetar med att öka medvetenheten bland personalen när det gäller säkerhetsfrågor, vilket inkluderar rutiner för oväntade situationer

och övningar. Det pågår också insatser för att utveckla och upprätthålla gemensamma förhållningssätt i trygghetsarbetet. Bland annat för rektorn kontinuerligt en dialog med personalen om detta och personalen arbetar aktivt med skolans ordningsregler och med ett stort fokus på att skapa goda relationer till eleverna. Det förebyggande arbetet och de åtgärdande insatserna utgår från uppföljning och analys av tryggheten på skolan. Analyser görs baserat på kartläggningar av hur eleverna upplever tryggheten, till exempel via enkäter, trygghetsvandringar och samtal på mentorstid och elevråd där skolans trygghetsteam deltar. Även antalet kränkingsärenden följs upp. Trygghetsteamet samarbetar även med elevhälsan för att gå igenom och följa upp trygghetsfrågor. Kartläggningarna har visat att eleverna är otrygga på vissa platser på skolan. Av den anledningen handlar ett av skolans prioriterade utvecklingsområden just om att stärka tryggheten. Detta görs genom förebyggande insatser utifrån vad som framkommit i kartläggningarna. Exempelvis har skolan ökat vuxennärvaron på de platser elever upplever som otrygga samt arbetat med att fånga upp de elever som inte alltid deltar på lektioner. Därtill har ett trygghetsteam bildats som en viktig del i det förebyggande arbetet för alla elever. Trygghetsteamets huvuduppgift är att skapa trygghet utanför klassrummet och stötta i klassrummet vid behov. Teamet har även som uppgift att arbeta med ett våldsförebyggande program tillsammans med eleverna.

Arbetet för studiero och en lugn miljö

På skolan finns vissa gemensamma strategier för att främja och upprätthålla studiero, men alla lärare vidtar inte ändamålsenliga åtgärder när elever stör undervisningen. Skolan har gemensamma ordningsregler, struktur för lektionerna, insamling av mobiltelefoner vid lektionsstart och fasta placeringar i klassrummen. Lärarna arbetar också med ledarskapet i klassrummet och med att skapa goda relationer med eleverna. Eleverna är också delaktiga i arbetet med studiero genom att de tillsammans med lärarna samtalar om vad studiero innebär, är delaktiga i arbetet med ordningsreglerna och är med och tar fram klassrumsregler utifrån behov. Skolan följer upp studieron via muntliga och skriftliga utvärderingar med eleverna, via enkäter, elevråd, och via utvecklingssamtal. Däremot är lärarnas möjligheter att gemensamt diskutera strategier och förhållningssätt till viss del begränsade. Lärarna har kontinuerliga diskussioner om klasser inom årskursen, men samtalar inte mellan årskurserna om hur olika insatser i undervisningen kan öka studieron. Alla lärare följer inte heller de överenskomna arbetssätten för att hantera ordningsstörningar, vilket får till följd att lärare gör på olika sätt. Exempelvis finns det lärare som låter elever som stör undervisningen lämna klassrummet men det finns också lärare som låter eleverna sitta kvar. Rektorn har utvecklat en konsekvenstrappa som ska implementeras

under terminen för att ytterligare klargöra vad som förväntas av eleverna och vilka konsekvenser som kan följa om eleverna inte följer reglerna. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök har den dock inte börjat tillämpas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna stärka samsynen och förankra gemensamma förhållningssätt som efterföljs i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att även om det på skolan pågår ett arbete kring studieron så varierar det hur lärarna hanterar uppkomna situationer och hur de beslutade förhållningssätten efterlevs. Det innebär att det finns en risk för att det blir otydligt för eleverna vad som gäller och att enskilda lärares förmåga riskerar att få avgörande betydelse för vilken studiero som råder i klassrummet.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med lärarna diskutera vad som kännetecknar god studiero och vilka faktorer som är betydelsefulla för att eleverna ska kunna koncentrera sig på undervisningen. Det kan till exempel handla om att rektorn initierar gemensamma diskussioner om förhållningssätt men också ger lärarna möjlighet att dela med sig av de verktyg som de använder för att skapa studiero. Rektorn kan också i större utsträckning engagera elevhälsans olika professioner i arbetet. Det är viktigt att rektorn säkerställer att gemensamma förhållningssätt och rutiner efterföljs av all personal på skolan. Gemensamma förhållnings- och tillvägagångssätt bidrar till att lärarna kan hantera uppkomna situationer på likartat sätt. Genom att lärarna får möjlighet att dela med sig av erfarenheter och de verktyg som de använder sig av kan de också få stöd av varandra i hur arbetet kan utvecklas och på så sätt skapa ett mer främjande arbete för studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan samt inkommen dokumentation.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn följer upp och analyserar skillnader och avvikelser i omdömen och betyg, samt mellan resultat på nationella prov och betyg. Rektorn genomför en analys av omdömen och betyg för att identifiera eventuella avvikelser mellan ämnen, elevgrupper och lärare. I analysen har rektorn uppmärksammat att det finns skillnader i lärares bedömningar och betygssättning i vissa ämnen och för att ta reda på bakomliggande orsaker genomför rektorn regelbundna diskussioner både med ämneslag och enskilda lärare. Rektorn har också identifierat avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov och sökt förklaringar till avvikelserna. Officiell statistik för läsåret 2023/2024 visar exempelvis på betydande avvikelser mellan nationella prov och betyg i ämnet matematik. Rektorn har efterfrågat förklaringar till avvikelserna från lärare för att ta reda på om avvikelserna är motiverade eller inte. Rektorn har också haft diskussioner med lärare i ämnen där det tidigare funnits avvikelser vilket lett till att avvikelserna minskat.

Kvalitetssäkringar av bedömningar, omdömen och betyg

Rektorn ger lärarna enbart vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv och rektorn har begränsad insyn i vilka olika metoder lärarna använder för att göra likvärdiga bedömningar. Visserligen diskuteras frågor kring betyg och bedömning på skolan, men det saknas en tydlig agenda och planering för vid vilka tillfällen samverkan ska ske kring frågor som rör bedömning, exempelvis tolkning av styrdokument. De förutsättningar som ges lärarna är främst tid för sambedömning och samrättning i samband med nationella prov. I övrigt framgår att samverkan kring bedömning sker inom de olika ämneslagen men då på lärares eget initiativ. Det kan exempelvis handla om att stämma av oklarheter kring bedömning och betygssättning. Rektorn säkerställer inte att lärarna samverkar och använder olika metoder i syfte att öka likvärdigheten i bedömning och betygssättning utan förlitar sig på att lärarna använder olika metoder. Exempelvis arbetar lärarna med Skolverkets bedömningsstöd, bedömningsunderlag, nationella prov samt elevexempel som lärarna själva tagit fram. Skolledningen har identifierat att det finns behov av att lyfta och diskutera begreppet allsidig bedömning, men detta har ännu inte gjorts och rektorns ledning av lärarnas arbete med bedömning är vid tidpunkten för Skolinspektionens granskning begränsad.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärare i samtliga årskurser och ämnen ges förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning samt använder olika metoder för likvärdig bedömning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det på skolan saknas avsatt tid för lärarna att samverka kring bedömning och betygssättning. Lärarna har därmed inte tillräckliga förutsättningar för att med olika metoder kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Det riskerar leda till bristande likvärdighet i bedömningar, omdömen och betyg.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger samtliga lärare förutsättningar att på ett systematiskt sätt kvalitetssäkra sina bedömningar. Rektorn kan exempelvis regelbundet avsätta tid för lärarna att samverka i dessa frågor. Den tid som avsätts kan med fördel ha en tydlig målsättning att skapa samsyn kring bedömningar, tolkning av styrdokument och elevprestationer. Rektorn behöver leda och styra arbetet och försäkra sig om att det sker. Rektorn behöver också se till att lärare använder varierade och ändamålsenliga metoder för att göra likvärdiga bedömningar och att lärarna diskuterar sina bedömningar sinsemellan. När det gäller ytterligare samverkan kring betyg och bedömning kan huvudmannen vara behjälplig med att stödja rektorn genom att organisera forum för bedömningsfrågor skolenheter emellan.

På Skolinspektionens vägnar

X Ingrid Jacobsson

Föredragande

Signerat av: Ingrid Jacobsson

X Anna Johansson

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Johansson

I handläggningen av ärendet har även utredare Måns Holmstedt medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fem lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 21 och den 22 januari 2025.
Besöket genomfördes av utredare Ingrid Jacobsson och Måns Holmstedt.

Högavångsskolan i Olofströms kommun är en årskurs 7-9 skola. Vid granskningen går cirka 480 elever på skolan. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor.